

РІШЕННЯ
Всеукраїнського науково-практичного семінару
«Землі під скотомогильниками: латентна загроза біобезпеці та просторовому розвитку»

28 квітня 2026 року

м. Київ

Учасники науково-практичного семінару, заслухали доповіді учасників та обговорили питання щодо обліку земельних ділянок, на яких розміщені скотомогильники, зокрема пов'язані із захворюванням на сибірку. Це місця, де колись були поховані тварини, що загинули від особливо небезпечних інфекцій. У багатьох випадках — десятки років тому.

Проблема в тому, що ці території часто:
не обліковані належним чином;
не позначені на місцевості;
не інтегровані у кадастрові та планувальні системи;
практично не враховуються при передачі земель у користування чи забудову.

Це питання державної безпеки, екологічної стійкості, раціонального використання територій і якості управлінських рішень. Латентні ризики можуть роками залишатися непомітними, але в певний момент перетворюються на реальну загрозу. Не можна більше обмежуватися констатацією проблеми – потрібні механізми її вирішення.

За результатами обговорення учасники науково-практичного семінару вважають за необхідне відзначити наступне:

1. Сибірка - це не просто інфекція, а один із найнебезпечніших біологічних агентів. За його словами збудник офіційно віднесений до категорії А біологічної зброї; спори можуть бути розповсюджені у повітрі; навіть невеликі обсяги можуть мати масштабні наслідки.

2. Для України є великі ризики руйнування скотомогильників в результаті військових дій. Потрапляння снарядів, вибухи можуть підняти спори на поверхню. Особлива небезпека на окупованих територіях, де знаходиться значна кількість таких поховань і де наразі неможливо перевірити їх санітарний стан та провести відповідні заходи, що створює неконтрольовану небезпеку.

3. Відсутність обліку місць поховань тварин створює реальну небезпеку для агробізнесу, громад та майбутніх інвесторів. Також у кадастрі немає інформації щодо функціональних зон (санітарно-захисних зон) навколо цих режимоутворюючих об'єктів. Нині відсутні реальні правові механізми формування земельних ділянок під цими угіддями, належного їхнього обліку та забезпечення охорони земельних ділянок під скотомогильниками.

Головний висновок заходу 90,5% проблему неможливо вирішити в межах однієї галузі. Потрібна взаємодія ветеринарії, землеустрою, екології, кадастру, місцевого управління.

За результатами круглого столу учасники дійшли спільного висновку і необхідності створення національного реєстру скотомогильників (худобомогильників), інтеграції даних у кадастр, врахування у просторовому плануванні, розробки чітких протоколів для громад. Все це не просто технічні кроки, а зміна підходів до управління територіями. Скотомогильники – це не лише спадщина минулого, а тест на те чи здатна держава працювати з невидимими ризиками, чи може інтегрувати науку у політику, чи готова ставити безпеку на один рівень з розвитком. Бо розвиток без безпеки перетворюється в ілюзію. І, як показав цей семінар, Україна лише починає чесну розмову про те, що лежить під її ногами.

**Заступник Голови оргкомітету,
кандидат економічних наук, доцент**

Олександр ШЕВЧЕНКО

**Відповідальний секретар,
доктор економічних наук, доцент**

Людмила ГУНЬКО